

Koós Gábor

Nemzetközi Magánjogi és Nemzetközi Gazdasági Jogi Tanszék

Témavezető: Király Miklós

A KECK-FORMULA LEHETSÉGES „ÚJRAÉRTELMEZÉSE” AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGÁNAK HASZNÁLATI KORLÁTOZÁSOKKAL KAPCSOLATOS ÍTÉLETEINEK TÜKRÉBEN

I. Bevezetés

Az elmúlt évben az Európai Unió Bírósága két olyan ügyben¹ hozott ítéletet, amelytől előzetesen a mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésekkel kapcsolatos bírósági gyakorlat egyértelműbbé tételét várták. A Bíróság az elé került két előzetes döntéshozatali ügyben a mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedések egy lehetséges új kategóriájával találkozott: a használati korlátozásokkal. Egyúttal szembesülnie kellett a kérdéssel: hogyan helyezhetők el ezek a tagállami intézkedések eddig kimunkált rendszerében. Új intézkedés-csoportot jelentenek-e vagy ez az új kategória kezelhető a már kimunkált értékesítési módozatok analógiájára.

A Bíróság megfogalmazásában az alapkérdés ekképpen hangzik: *„az olyan nemzeti rendelkezések, amelyek nem a termék jellemzőit, hanem a felhasználását szabályozzák, és amelyek különbségtétel nélkül alkalmazandók a nemzeti és az importált termékekre, mennyiben és milyen feltételek mellett tekinthetők az EK 28. cikk értelmében a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedéseknek?”*²

A jelen ügyek alkalmat adnak azon kérdés vizsgálatára, hogy a használati módozatok nem vonandók- illetve vonhatók-e ki az EUMSZ 34. cikk hatálya alól a Bíróság Keck-ítéleten alapuló ítélkezési gyakorlatának megfelelően.³ Mindkét eset alapvető fontosságú kérdéseket vet fel egyrészt a 34. cikk terjedelmét illetve korlátait, másrészt pedig a tagállami használati korlátozások megengedhetőségét illetően. A Bíróságnak állást kellett foglalnia abban a kérdésben, hogy a használat korlátozására vonatkozó szabályok mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek minősülnek, vagy a használat korlátozásai, mint túl közvetett, nem gazdaságpolitikai illetve kereskedelmi korlátozások a Keck-kivétel megfelelő alkalmazása útján kikerülhetnek a 34. cikk hatálya alól. A kérdés gyakorlati jelentő-

¹ C-110/05. sz. Európai Közösségek Bizottsága kontra Olasz Köztársaság ügyben 2009. február 10-én hozott ítélet és a C-142/05. sz. Mickelsson és Roos ügyben 2009. június 4-én hozott ítélet

² C-110/05. sz. ítélet 15. pontja

³ Juliane Kokott főtanácsnok indítványa a C-142/05 sz. Mickelsson és Roos ügyben, az ismertetés napja: 2006. december 14. 51. pont

sege abban áll, hogy amennyiben az utóbbi megoldás nyer elfogadást, a tagállami intézkedések ezen köre mentesül a Bírósági felülvizsgálat és adott esetben az igazolási kötelezettség alól.

II. A Keck-formula és alkalmazási nehézségei

A Keck-formulát egy sajátos gyakorlati igény hívta életre: a Bíróság igyekezett megtalálni a rendkívül érzékeny egyensúlyt a tagállamok gazdasági protekcionizmusának különféle formáival szemben védelmet nyújtó EUMSZ 34. cikk kimunkálására irányuló szándék másrészt pedig a tagállamok azon törekvése között, hogy elkerüljék a számukra fenntartott bizonyos belpolitikai területekbe való közösségi beavatkozást a közösségen belüli kereskedelem fontosságára hivatkozással. A tagállami intézkedések közötti különbségtétel bevezetése mögött egy kiegyensúlyozott jogi rendszer biztosításának igénye áll.⁴ Az EUMSZ 34. cikke értelmében „a tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés”. A Bíróság a Dassonville-ügyben hozott ítéletében az azonos hatású intézkedés fogalmát különösen tágan értelmezte.⁵ Még ha egy intézkedésnek nem is célja a tagállamok közötti árukereskedelem szabályozása, a döntő tényező annak a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt – tényleges vagy potenciális – hatása. Ezzel az értelmezéssel valóban lehetővé vált a tagállamok által folytatott gazdasági protekcionizmus összes formájának az EUMSZ 34. cikk szempontjából történő vizsgálata, ugyanakkor aggályos abból a szempontból, hogy olyan a tagállamok kompetenciájába tartozó területekre is kiterjeszti ezt a vizsgálatot, ahol ez a behozattal való legalábbis gyenge kapcsolat okán nem lenne indokolt.⁶ A Bíróság a Keck-ítéletben megállapította, hogy a piaci szereplők egyre gyakrabban hivatkoznak az EUMSZ 34. cikkre annak érdekében, hogy minden olyan szabályozást kifogásoljanak, amely az üzleti tevékenység szabadságának korlátozásaként hat, még akkor is, ha a szabályozás nem a más tagállamokból származó termékekre irányul.⁷ A Bíróság ezért annak érdekében, hogy a 34. cikkre való, általa túlzott mértékűnek tartott hivatkozások számát korlátozza, valamint hogy a tagállamok szabályozási jogköreinek túl nagymértékű elvonását elkerülje, új megközelítést fogadott el.⁸ A Bíróság kezdetben megpróbálta kivonni e cikk hatálya alól az olyan nemzeti szabályozásokat, amelyeknek valamilyen közérdekű céljuk van, és nincs semmilyen kapcsolatuk a kereskedelmi tevékenységgel.⁹

⁴ Yves Bot főtanácsnok indítványa a C-110/05. sz. Európai Közösségek Bizottsága kontra Olasz Köztársaság ügyben, 75 pont

⁵ Minden olyan tagállami kereskedelmi szabályozás kiküszöbölésére irányul, amely közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan akadályozhatja a tagállamok közötti kereskedelmet

⁶ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 52., 53. és 56. pontok

⁷ C-267 és 268/91. sz. Keck és Mithouard ügyben 1993. november 24-én hozott ítélet 14. pontja

⁸ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 57. pont

⁹ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 59. pont

A Keck-ítélet azonban megközelítésbeli fordulatot jelent. A Bíróság, miközben elismerte, hogy a vitatott tagállami intézkedés csökkentheti az importált termékek értékesítésének mennyiségét, megfosztva így a piaci szereplőket az értékesítés növelésének egyik módszerétől, azt a kérdést fogalmazta meg, hogy ez az esetlegesség elegendő-e ahhoz, hogy az érintett jogszabályt az EUMSZ 34. cikk értelmében a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek lehessen minősíteni.¹⁰ Az értékesítési feltételek magára a kereskedelmi tevékenységre vonatkoznak, általános jellegűek, és nincsenek más hatással az egyéb tagállamokból származó termékek forgalmazására, mint a nemzeti termékekére. Ezek a szabályozások nem olyan jellegűek, hogy közvetlenül befolyásolnák a szóban forgó termékek piacra jutását. A nemzeti ipar közvetlen vagy rejtett módon történő előnyben részesítésének hiányában ezek a szabályozások kikerülnek az EUMSZ 34. cikk hatálya alól. A korábbi ítélkezési gyakorlattal ellentétben a Bíróság megállapította, hogy ezek a szabályozások nem minősülnek az EUMSZ 34. cikk értelmében vett azonos hatású intézkedéseknek, amennyiben minden olyan érintett gazdasági szereplőre vonatkoznak, akik az adott állam területén tevékenykednek, és amennyiben mind jogilag, mind ténylegesen ugyanúgy érintik a nemzeti termékek és a más tagállamokból származó termékek forgalmazását.¹¹

Közvetett hatást azonban gyakorolhatnak a behozatalra, mivel lényegében az értékesítések csökkenését eredményezhetik.¹² Nem célszerű azonban, hogy a Dassonville-formula alkalmazása odáig terjedjen, hogy egy tagállami szabályozás azért legyen ellentétes a 34. cikkel, mert lecsökkenti az egy adott termékből egy tagállamban értékesíthető mennyiséget. Erre tekintettel a Bíróság a szabályozások két csoportját különböztette meg: azokat, amelyek az árukra vonatkozó feltételekkel kapcsolatos szabályokat állapítják meg, illetve amelyek korlátozzák vagy tiltják az értékesítés egyes módozatait. A Bíróság e két csoport tekintetében különböző ellenőrzési rendszert írt elő.¹³ A Bíróság a két csoport elhatárolására a behozatali tagállam piacára való bekerülést jelöli meg döntő momentumként.¹⁴ Mindaddig, amíg a termék nem került be egy adott tagállam piacára, a tagállam behozatali szabályaira az EUMSZ 34. cikk alkalmazandó, ellenben attól a pillanattól kezdve, hogy ezek a termékek bejutottak a behozatali tagállam piacára, az ebben a tagál-

¹⁰ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 62. pont

¹¹ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 70. pont

¹² Yves Bot főtanácsnok indítványa, 69. pont

¹³ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 62-63. pontok

¹⁴ Már ezen a ponton érdemes rávilágítani a tagállam piacára való bekerülés pillanatára, mint az alapszabadságok érvényesíthetősége és a tagállami hatáskörök elhatárolására kényszerűségből kijelölt, de szükségszerűen mesterséges és vegytisztán nem elhatárolható elemére. A tagállam piacára való bekerülés pillanata nehezen értelmezhető és nem szükségszerűen egzakt pont, másrészt hogy például a tagállami kompetenciában meghozott tagállami intézkedések jöllehet elméletileg csak a tagállam piacára való bekerülést követően hatnak, mégis jelentős hatást tudnak gyakorolni az áruk tagállamok közötti szabad mozgására.

lamban hatályos forgalmazási szabályok vonatkoznak rájuk. E tekintetben a behozott termékeknek azonos helyzetben kell lenniük a nemzeti termékekkel.¹⁵

A jelen ügyek is rávilágítanak a Keck-ítéleten alapuló joggyakorlat egyik legsebezhetőbb pontjára. Ez a megkülönböztetés vitathatatlanul esetleges és mesterkelt.¹⁶ A Bíróság újra és újra a tagállami intézkedéseknek olyan homogén kategóriáival találkozott, amelyeket nem lehet megnyugtatóan elhelyezni ebben a bináris rendszerben, ami minduntalan felvetette Keck-formula értelmezhetősége és alkalmazhatósága korlátainak kérdését. A Keck-ítéletben kifejtett kritériumok alkalmazása számos olyan értelmezésbeli nehézséget okozott, amelyeket a Bíróság csak eseti alapon tudott megoldani. A gyakorlat a tagállami intézkedéseket két egymást kölcsönösen kizáró csoportba sorolta, noha a Keck-ítéletből magából ez nem volt ennyire egyértelmű. A termékhez kötődő (termékkötött) szabályozás per se az EUMSZ 34. cikk hatálya alá tartozik, és az ilyen szabályozás a behozott termék hátrányos megkülönböztetését jelentette. Ezzel szemben az egyes értékesítési módzatokhoz kapcsolódó tagállami intézkedések akkor tartoznak az EUMSZ 34. cikk hatálya alá, ha jogilag vagy ténylegesen hátrányosan különböztetik meg az importált terméket.

A Bíróság által a vizsgált C-110/05. számú Európai Közösségek Bizottsága kontra Olasz Köztársaság és a C-142/05. számú Mickelsson és Roos ügyekben feltett kérdések lehetőséget nyújtanak a Keck és Mithouard egyesített ügyekben hozott ítélet hatályának pontosítására is. Az egy termék használatára vonatkozó szabályok előtérbe kerülése ismételten ráirányította a figyelmet a Keck formulán alapuló bináris rendszer alkalmazási nehézségeire.¹⁷

A C-110/05. számú ügyben a kifejezetten a motorkerékpárokhoz gyártott pótkocsik motorkerékpárral való vontatását tiltotta az olasz KRESZ vitatott rendelkezése. Az ilyen pótkocsik Olaszország területén való használatára vonatkozó tilalom jelentős hatással van a fogyasztók magatartására, amely ugyanakkor hat e termékek az e tagállamban való piacra jutására. A fogyasztók annak ismeretében, hogy tilos a számukra a motorkerékpárjuknak a kifejezetten ahhoz tervezett pótkocsival

¹⁵ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 74 pont

¹⁶ Léteznek olyan tagállami intézkedések (importkorlátozások, engedélyezési követelmények, megkülönböztetés a közszolgáltatási szerződések odaítélésénél), amelyek a fenti két kategória egyikébe sem sorolhatóak be. Már a Leclerc-Siplec ügyben Jacobs főtanácsnok rávilágított indítványában a Keck-ítéleten alapuló gyakorlat egyik fő problémájára, hogy nem lehet ilyen rugalmatlan és éles határvonalak mentén felosztani a tagállami intézkedéseket. A Bíróság esetejoga az utóbbi időben egyre inkább abba az irányba mutat, hogy elkerülhetetlen lesz az ilyen, a fenti két kategóriába nem sorolható tagállami korlátozó intézkedések megítélésével való szembenézés. Yves Bot főtanácsnok indítványa, 77 pont.

¹⁷ „Milyen mértékben és milyen feltételek mellett kell az EK 28. cikk értelmében vett, behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek tekinteni az olyan nemzeti rendelkezéseket, amelyek egy árunak nem a tulajdonságait, hanem a használatát szabályozzák, és amelyek a nemzeti árukra és a más tagállamokból behozott árukra megkülönböztetés nélkül alkalmazandók?” Yves Bot főtanácsnok indítványa. 30. pont.

való használata, gyakorlatilag semmilyen módon nem érdekelték abban, hogy ilyen pótkocsit vegyenek. Az ilyen termékek e használaton kívüli egyéb használati lehetőségei marginálisak. Az olasz KRESZ vitatott rendelkezése ezért akadályozza a kereslet kialakulását az ilyen pótkocsik iránt a kérdéses piacon, és ezáltal akadályozza azok behozatalát.¹⁸

A C-142/05. számú ügyben a vitatott svéd szabályozás megtiltotta a kijelölt vízi utakon kívül motoros vízi sporteszközök használatát. Mivel az ügyben szereplő tényállás idején nem volt egyetlen, a motoros vízi sporteszközök számára hajózásra kijelölt víz sem, így ezek használata csak a hajózható vízi utakon volt engedélyezett. E vízi utakon azonban súlyos kereskedelmi hajók közlekednek, ami ezen sporteszközök használatát veszélyessé teszi így ezen eszközök Svédországban való tényleges használatának lehetősége nagyon korlátozott. Ez gátolja vagy jelentősen csökkenti e termékek rendeltetésszerű és megfelelő használatát, így ilyen szabályok azzal a hatással járhatnak, hogy akadályozzák e termékeknek az érintett nemzeti piacra való jutását.¹⁹ Mindkét használati korlátozás tekintetében megállapítható a tagállamok közötti kereskedelem érintettsége, és mind az olasz abszolút tilalmat kimondó, mind pedig a termék használatát csak korlátozó svéd szabály mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek minősül.

III. Használati tilalmak, használati korlátozások

A használati tilalmak illetve korlátozások olyan nemzeti előírásokat jelentenek, amelyek ugyan egy adott termék forgalomba hozatalát nem érintik, a termék szabadon kereskedelmi forgalomba kerülhet és a fogyasztók számára potenciálisan elérhetővé válik, azonban a használatát egy bizonyos mértékig korlátozzák vagy esetleg meg is tiltják. Ezek jellemzően egy adott használati módozat vagy cél vonatkozásában tartalmazhatnak előírásokat, vagy érinthetik a használat idejét, kontextusát, terjedelmét illetve fajtáját.²⁰ A Bizottság értelmezésében a valamely árucikk használati módozataira vonatkozó szabályok meghatározzák azokat a feltételeket, amelyek mellett az árucikket használni lehet, így például térben és időben korlátozzák valamely termék használatát.²¹ Kokott főtanácsnok indítványában a

¹⁸ C-110/05. sz. ítélet 55-58. pontjai

¹⁹ C-142/05. sz. ítélet 25. és 58. pontjai

²⁰ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Free Movement of Goods – Guide to the application of Treaty provisions governing Free Movement of Goods (Articles 28-30 EC), SEC(2009) 673 final, 17.-18.

²¹ Ilyenek lehetnek például azok a Bot főtanácsnok által említett esetek, amikor hatósági engedéllyel (például fegyvertartási engedély) kell rendelkezni, vagy bizonyos életkort el kell érni egy adott termék megszerzéséhez vagy használatához, illetve azok az esetek, amikor a terméket bizonyos helyeken vagy időpontban tilos használni (például a kórházakban tilos a mobiltelefonok használata). E fogalomba tartoznak azok az esetek is, amikor valamely szabályozás tiltja egy áru használatát. Yves Bot főtanácsnok indítványa, 32. pont

„használati módozatok” alatt azokat a tagállami szabályokat érti, amelyek a termékek használatának módját és helyét szabályozzák.²² Noha a használati korlátozások és tilalmak a tagállami korlátozó intézkedéseknek egy meglehetősen heterogén körét jelentik megállapítható, hogy ezek az intézkedések jellemzően nem minősülnek termékkötött szabályozásnak, mert nem tartalmaznak egy adott termék valamely tulajdonságára vonatkozó előírást. Nem tekinthetők ugyanakkor az értékesítési módozattal kapcsolatos intézkedésnek sem, hiszen a használatra vonatkozó előírások nem értelmezhetőek úgy, mint amelyek a termék értékesítésére hatással bírnának. A Bizottság szerint a termékek használatára vonatkozó szabályozásoknak két kategóriáját lehet elkülöníteni. Egyrészt az olyan jellegű szabályokat, melyek a termék használatát a termékre jellemző egyes feltételekhez kötik, illetve amelyek a termék használatát térben vagy időben korlátozzák, másrészt azokat a szabályokat, amelyek az említett termék használatának abszolút vagy szinte abszolút tilalmát írják elő.²³ A Bizottság azokra az intézkedésekre, amelyek nem jelentik a használat teljes tilalmát, de valamilyen korlátozást jelentenek a termék használatát illetően, az esetről esetre történő vizsgálatot javasolja: a tagállami bíróságnak az eset valamennyi körülményét vizsgálva kell döntenie arról, hogy a használatot korlátozó tagállami intézkedés alkalmas-e a tagállamközi kereskedelem tényleges vagy potenciális, közvetett vagy közvetlen befolyásolására.²⁴

A tagállamközi kereskedelem korlátozása azáltal merülhet fel az ilyen használatot korlátozó intézkedések esetében, hogy a vevő magatartására gyakorolt hatáson keresztül, egyes vevői kör vagy egy földrajzi terület vevőinek kizárásával befolyásolhatja az érintett termékből értékesített mennyiséget. A termék akadálytalanul piacra kerülhet, de például egy meghatározott használati módjának tilalma esetén szűkülhet az a vevőkör, aki annak megvásárlását racionálisnak tartja.²⁵

Ahogy az Olasz Köztársaság C-110/05. számú ügyben benyújtott beadványa rávilágít döntő elem lehet, hogy a terméket lehet-e más célból használni. A használati módok pontos definiálásának és körülhatárolásának jelentősége abban áll, hogy valóban létezik-e az ilyen korlátozásoknak egy ilyen speciálisnak mondható csoportja.²⁶ A fogalom pontos meghatározásának hiánya előrevetíti annak lehetőségét, hogy a nemzeti bíróságok gyakorlatában ez némi zavart okoz. Ellenérvként

²² A főtanácsnok néhány példával is megvilágítja, hogy pontosan mit ért a használatra vonatkozó szabályokon. Így például a közforgalmi útról terepjárával az erdőbe történő behajtás tilalma, vagy az autópályákra vonatkozó sebességkorlátozások azonos hatású intézkedéseknek minősülnek. Juliane Kokott főtanácsnok indítványa, 44-45. pontok.

²³ C-110/05. sz. Európai Bizottság v. Olasz Köztársaság, 17. pont

²⁴ C-110/05. sz. Európai Bizottság v. Olasz Köztársaság, 18. pont

²⁵ Juliane Kokott főtanácsnok indítványa, 45. pont. A használat korlátozásai esetében is lehet azzal érvelni, hogy ezek az intézkedések esetlegesen visszatartanak egyes személyeket attól, hogy terepjárót vagy különösen gyors autót vásároljanak, mivel azokat nem használhatják úgy, ahogy kívánják, és a használati korlátozás így potenciális akadályt képez a Közösségen belüli kereskedelemre nézve

²⁶ C-110/05. sz. Európai Bizottság v. Olasz Köztársaság, 32. pont

felhozható azonban, hogy az értékesítési módozatok fogalma sem tekinthető kidolgozottabbnak, gyakorlatilag szinte kazuisztikus alapon nyugszik, mégsem jelent kezelhetetlen problémát a jogalkalmazás számára, ráadásul bizonyos értékesítési feltételek egyes használati korlátozásokkal párhuzamba állítható példáknak tekinthetőek.

IV. A Keck kritériumok alkalmazhatósága a használati korlátozásokra

Mindkét ügyben megállapítást nyert, hogy a vitatott tagállami intézkedés az EUMSZ 34. cikke értelmében vett mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedés. Lényeges kérdés azonban, hogy az e cikkben foglaltak megsértését követően a Bíróság az EUMSZ 34. cikk sérelme esetén alkalmazott séma mely elemével folytatja a vizsgálatot. Léger főtanácsnok a tagállamok közötti kereskedelmet korlátozó hatás megállapítását követően az EUMSZ 36. cikkben felsorolt közérdeken alapuló indok vagy a Bíróság ítélkezési gyakorlatában meghatározott feltétlenül érvényesítendő követelmények valamelyike általi igazolhatóságot vizsgálja illetve azt, hogy ezek az intézkedések az elérni kívánt cél megvalósítására bármely esetben alkalmasak, és nem lépik túl az ahhoz szükséges mértéket. Kokott és Bot főtanácsnokok azonban más megközelítést választanak és két egymástól is teljesen eltérő érvelést fejtenek ki. Mielőtt az EUMSZ 36. cikkben felsorolt közérdeken alapuló indok vagy a Bíróság ítélkezési gyakorlatában meghatározott feltétlenül érvényesítendő követelmények valamelyike általi igazolhatóságot vizsgálnák, tisztázni kívánják, hogy azok a rendelkezések, amelyek egy árucikk vonatkozásában használati módozatot állapítanak meg, a Keck-ítéletben kifejtett kritériumok alapján kívül esnek-e az EUMSZ 34. cikk hatályán. Jóllehet mindkét megközelítés vezethet ugyanarra az eredményre, nevezetesen hogy a tagállami rendelkezés mentesül az EUMSZ 34. cikk által rögzített tilalom alól és a tagállamok fenntartják nemzeti rendelkezésük hatályát, nem jelentéktelen azonban ennek mikéntje. Amennyiben igazolható, hogy a Keck-ügyben hozott ítéletben kifejtett kritériumok a használati tilalmakra vagy azok egy részére, a használati korlátozások bizonyos körére alkalmazhatóak, a tagállamok rendelkezései azok igazolása nélkül hatályban maradhatnak. Csak abban az esetben tartoznának az EUMSZ 34. cikk hatálya alá, amennyiben a behozatal jogi vagy tényleges hátrányos megkülönböztetése bebizonyosodik. Ez a megközelítés a Bírósági felülvizsgálat kizárását, ezzel a közösségi „felügyelet” visszahúzóását vonná magával az intézkedések egy jelentős körére nézve. Nem az intézkedések széles körét elérő, ugyanakkor széles kivételi rendszerrel működő szabályozási megoldást testesíteni meg, hanem sokkal inkább egy olyan konstrukciót, amely már a tényállás leszűkítésével igyekszik lehatárolni az elérhető intézkedések körét.

1. A Keck-kivételnek a használati korlátozásokra való kiterjesztése mellett szóló érvek

Kokott főtanácsnok indítványában javasolja, hogy a „használati módozatok” az „eladási módozatok” analógiájára kerüljenek kivonásra az EUMSZ 34. cikk hatálya alól abban az esetben, ha a Bíróság által a Keck-ítéletben meghatározott feltételek teljesülnek.²⁷ A Dassonville-szabály tág alkalmazási köre ugyanis azt a következményt is maga után vonhatja, hogy végső soron minden olyan tagállami szabályozás, amely egy termék használatát korlátozza, azonos hatású intézkedésnek minősül, és igazolást tesz szükségessé.²⁸ Javasolja ezért a használati módozatoknak a Keck-ügyben a Bíróság által meghatározott feltétel alkalmazásával az eladási módozatokkal analóg módon történő elvszerű kivonását az EUMSZ 34. cikk hatálya alól. Ennek megfelelően csak azok a nemzeti intézkedések tartozzanak az EUMSZ 34. cikk hatálya alá, amelyek valamely termék használatát tiltják, vagy csak marginális használati lehetőséget hagynak, amennyiben a termékre vonatkozóan a piaci hozzáférést (kvázi) megakadályozzák.²⁹

A főtanácsnok az intézkedések hasonló megítélését a termékek használati módozataira és eladási módozataira vonatkozó nemzeti rendelkezéseknek az áruforgalomra gyakorolt hatásának módja és intenzitása összehasonlíthatóságára alapozza.³⁰ Mindkét típusú intézkedésre jellemző, hogy általában nem céljuk a tagállamok közötti áruforgalom szabályozása, csak a termék behozatalát követően válnak relevánssá és csak közvetetten hatnak az adott termék forgalmazására.³¹ Álláspontja szerint a termékek használati módozatait megállapító nemzeti jogszabályok nem minősülnek az EUMSZ 34. cikk értelmében azonos hatású intézkedéseknek, amennyiben minden olyan érintett gazdasági szereplőre vonatkoznak, aki belföldön tevékenykedik, és amennyiben mind jogilag, mind ténylegesen ugyanúgy érintik a nemzeti termékek és a más tagállamokból származó termékek forgalmazását, illetve nem termékkötöttek.³² A használat korlátozása a terméket a fogyasztó számára kevésbé vonzóvá teszi, és ezáltal a termék forgalmazásának befolyásolásához vezet. E hatás azonban főszabály szerint a nemzeti és a külföldi termékeket ugyanúgy érinti.³³

1. A főtanácsnok álláspontja szerint az eladási módozatok elvben csak a termék behozatalát követően válnak relevánssá.³⁴ Megítélése szerint a termék használati módozataira vonatkozó nemzeti rendelkezések, valamint a termék eladási módo-

²⁷ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 44. pont

²⁸ Juliane Kokott főtanácsnok indítványa, 42. pont

²⁹ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 46. pont

³⁰ Juliane Kokott főtanácsnok indítványa, 52. pont

³¹ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 45. pont

³² Juliane Kokott főtanácsnok indítványa, 87. pont

³³ Juliane Kokott főtanácsnok indítványa, 59. pont

³⁴ Juliane Kokott főtanácsnok indítványa, 53. pont

zait érintő nemzeti rendelkezések az Európai Unión belüli kereskedelemre gyakorolt hatásaik jellegét és intenzitását illetően hasonlóak, mivel e módozatok fősabály szerint a hatásaikat csak e termék importját követően, a fogyasztó közvetítésével fejtik ki. A két rendelkezéstípusra tehát ugyanazokat a kritériumokat kell alkalmazni.³⁵ A használati korlátozások nem befolyásolják közvetlenül a termékek piaca jutását, a főtanácsnok is elismeri azonban a behozatalra gyakorolt közvetett hatásukat azáltal, hogy csökkentik az értékesített mennyiséget. A nem kívánt hatás éppen abban áll, hogy az adott termékből kisebb mennyiséget importálnak. A hatás így valójában nem csak a behozatal után érzékelhető, hanem a racionálisan cselekvő importőr magatartásán keresztül a fogyasztói magatartás – amely valóban a behozatalt követően hathatna – gyakorlatilag már a behozatalt megelőzően érvényesül. Az értékesítési módozatokhoz hasonlóan tehát a használati módozatok is közvetetten, a fogyasztón át hatnak az adott termék forgalmazására.³⁶

2. Elgondolkodtató a közvetett befolyásolás kérdésében a Görög Köztársaság álláspontja, mely szerint a termék használata önmagában nem alkalmas a Közösségen belüli kereskedelem akadályozására. Ha azonban e használat a termék forgalomba hozatalához kapcsolódó, releváns elemnek minősül, amely kérdést esetről esetre kellene megvizsgálni, akkor a használatának akadályozása az EUMSZ 34. cikk hatálya alá tartozik.³⁷ Nehéz elképzelni olyan a használatra vonatkozó korlátozást, amely önmagában ne befolyásolhatná a racionális fogyasztót annak eldöntésében, hogy megvásárolja-e az adott terméket.³⁸ Azonban a termék vagy termékcsoport meghatározása függvényében ugyanazon használatra vonatkozó szabály egyes termékek esetében abszolút használati tilalmat jelenthet, míg más termékek vonatkozásában – adott esetben jelentéktelen – használati korlátozást. Ez a megközelítés érdemben nem változtatna a használati korlátozások jelenlegi megítélésén, a hangsúly lényegében a korlátozó intézkedés természetétől függetlenül annak hatására összpontosít.

Mindenesetre a Bíróság az olasz ügyben hozott ítéletében szilárd meggyőződéssel állítja, hogy a termék valamely tagállam területén való használatára vonatkozó tilalom jelentős hatással van a fogyasztók magatartására, amely ugyanakkor hat e

³⁵ C-110/05. sz. Európai Bizottság v. Olasz Köztársaság, 27. pont

³⁶ Juliane Kokott főtanácsnok indítványa, 53. pont

³⁷ C-110/05. sz. Európai Bizottság v. Olasz Köztársaság, 26. pont

³⁸ Ha megpróbáljuk rávetíteni a görög gondolatmenetet, például a főtanácsnok által felhívott autós példákra, arra juthatunk, hogy nem olyan egyértelmű az egyébként is közvetettnek tekintett kapcsolat a termék forgalmazása, illetve az értékesítés eredményessége és a használati korlátozás között. Egy sportautó megvásárlásánál valóban szempont lehet, hogy ténylegesen kihasználható-e annak teljes teljesítménye, de vajon minden esetben olyan fontos tényező-e, amely fogyasztói döntéseket képes befolyásolni. Vagy nem veszünk-e meg terepjárót, ha tudjuk, hogy bizonyos erdei utakon nem használhatjuk azt, de más helyeken kihasználhatjuk annak különleges adottságait. Veszünk-e akkor vízi sporteszközt, ha tudjuk, hogy nem valamennyi vízfelületen használhatjuk.

terméknek az e tagállamban való piacra jutására.³⁹ A fogyasztók ugyanis annak ismeretében, hogy tilos a számukra a motorkerékpárjuknak a kifejezetten ahhoz tervezett pótkocsival való használata, gyakorlatilag semmilyen módon nem érdekeltek abban, hogy ilyen pótkocsit vegyenek. A KRESZ 56. cikke ezért akadályozza a kereslet kialakulását az ilyen pótkocsik iránt a kérdéses piacon, és ezáltal akadályozza azok behozatalát.⁴⁰ Ebben az esetben valóban döntő jelentőségű a használati szabály a termék forgalmazása tekintetében, nem szabad azonban elfelejteni, hogy ebben az esetben olyan terméknek egy egész országra vonatkozó használati tilalmáról van szó, amelynek más ésszerű használata elképzelhetetlen.

3. Az eladási módozatokat szabályozó nemzeti rendelkezéseknek általában nem célja a tagállamok közötti áruforgalom szabályozása. A használati módozatok esetében a nemzeti jogalkotó szándéka általánosságban szintén nem a tagállamok közötti kereskedelem szabályozására irányul.⁴¹ A főtanácsnok érvelésének a beavatkozó tagállamok körében több pártolója is akadt. E tagállamok tehát azt az álláspontot javasolják, hogy a nemzeti rendelkezés nem tartozik az EUMSZ 34. cikk hatálya alá abban az esetben, ha nem kapcsolódik a termékhez, ha a belföldön tevékenykedő valamennyi érintett piaci szereplőre vonatkozik, és jogi és ténybeli szempontból is ugyanúgy érinti a nemzeti termékeket, mint a más tagállamból származókat.⁴²

2. A Keck-kivételnek a használati korlátozásokra való kiterjesztése ellen szóló érvek

A Bizottság álláspontja szerint azonban nem helyes és nem is szükségszerű a Keck ügyben hozott ítéletben felsorolt kritériumoknak a termékek felhasználási módozataira való kiterjesztése, és ezáltal olyan intézkedések további kiegészítő kategóriájának a létrehozása, amelyek nem tartoznak az EUMSZ 34. cikk hatálya alá.⁴³ Bot főtanácsnok szerint a valamely termék használati módozatait szabályozó nemzeti rendelkezéseket e cikk fényében kell vizsgálni.⁴⁴ A főtanácsnok szerint a Keck ügyben hozott ítéletnek a termékek használatára vonatkozó szabályozásokra történő kiterjesztésének számos hátrányos következménye lenne, miközben a Bíróság

³⁹ C-110/05. sz. Európai Bizottság v. Olasz Köztársaság, 56. pont

⁴⁰ C-110/05. sz. Európai Bizottság v. Olasz Köztársaság, 57. pont

⁴¹ Juliane Kokott főtanácsnok indítványa, 54. pont

⁴² A Dán Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Francia Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, valamint a Svéd Királyság úgy vélte, hogy a Keck és Mithouard egyesített ügyekben hozott ítélet ítélkezési gyakorlata által kialakított kritériumokat analógia útján az olyan nemzeti rendelkezésre is alkalmazni kell, amely a termék egyes használati módozatait korlátozza vagy tiltja. C-110/05. sz. Európai Bizottság v. Olasz Köztársaság, 22. pont

⁴³ C-110/05. sz. Európai Bizottság v. Olasz Köztársaság, 18. pont

⁴⁴ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 106. pont

„hagyományos elemzési mintája” számára teljesen kielégítőnek tűnik.⁴⁵ Ezzel egyértelműen elutasítja Keck ügyben hozott ítéletnek a termékek használati módzatait szabályozó olyan intézkedésekre való kiterjesztését, mint amilyen az alapügyben szereplő.⁴⁶

A kérdés számára akként merül fel, hogy valóban indokolt-e egy az értékesítési feltételekhez egyébként sokban hasonló korlátozáscsoport elkülönítése, vagy ezeket célszerű továbbra is a mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedések módjára megítélni. A főtanácsnok érvei lényegében az alábbiakban foglalhatóak össze:

1. Az ilyen megoldás az EUMSZ 34. cikk alkalmazása alóli kivételek újabb kategóriájának bevezetését jelentené, amit több okból sem tud elfogadni.

I.a A termékek használati módzataira vonatkozó szabályozások esetében nem szükségszerűen található meg azok az indokok, amelyek alapján a Bíróság a termékek eladási módzataira vonatkozó jogszabályokat kizárta az EUMSZ 34. cikk hatálya alól, amit a Bírósághoz e tárgykörben benyújtott kevés számú kereset igazol.⁴⁷ Azonban ha minden használati korlátozás tényállásszerűen az EUMSZ 34. cikke hatálya alá tartozna, akkor például egy tagállam valamennyi közlekedési korlátozása végül a közösségi jog szerinti igazolásra szorulna. Ez azonban nem lehet helyes, ezért azt kell vizsgálni, hogy a megkülönböztetés nélkül alkalmazandó szabály mennyiben jelent komoly, nem túl bizonytalan és közvetett piacra lépési korlátozást és a cizellált igazolási rendszer lehetőséget biztosít az EUMSZ 34. cikk hatálya alól való kikerülésre.

I.b Bot főtanácsnok szerint már a Bíróság által a termékkötött és az értékesítés feltételét szabályozó intézkedés közötti megkülönböztetés is mesterkéltné, az intézkedések különböző kategóriái közötti választóvonal pedig bizonytalan. Erre tekintettel egy olyan újabb kategória bevezetése, amelynek elhatárolása a már meglévő kategóriáktól nehézségekbe ütközhet, illetve amely tartalmának meghatározása sem problémamentes, kétségtelenül újabb bizonytalanságot vihet a rendszerbe.⁴⁸

I.c Ha a termékek eladási módzatait szabályozó nemzeti intézkedések mellett a használati módzatokat szabályozó nemzeti intézkedéseket is kizárnánk az EUMSZ 34. cikk hatálya alól, az ellentétes lenne a Szerződés által elérni kívánt céllal, vagyis az egységes és integrált piac megteremtésével. Az ilyen megoldás

⁴⁵ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 87-88. pontok

⁴⁶ E ponton fel kell azonban hívni a figyelmet a kétféle korlátozás természetében fennálló jelentős különbségre: az olasz szabályozás az ország területén egy meghatározott termék használatát tiltja, míg a svéd szabályozás, amely a motoros vízi sporteszközök használatát bizonyos vizeken korlátozza, nem tiltja, hanem csak korlátozza egy termék használatát. Ez értelemszerűen kihat az egyes korlátozó intézkedések megítélésére is. Yves Bot főtanácsnok indítványa. 41-43. pont.

⁴⁷ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 89. pont

⁴⁸ Megjegyzendő ugyanakkor, hogy ez a főtanácsnok által felrótt „következetlenség” magából a Keck és Mithouard egyesített ügyekben hozott ítéletben foglalt, az áruk szabad mozgásának elvét a lehető legnagyobb mértékig tiszteletben tartó kitételekből adódik. Yves Bot főtanácsnok indítványa, 90. és 130. pontok

veszélyeztetné az EUMSZ 34. cikk hatékony érvényesülését, hiszen ez azt jelentené, hogy a tagállamok számára újra lehetőség nyílna jogszabályok alkotására olyan területeken, amelyeket a jogalkotó „közösségiesíteni” kívánt.⁴⁹

2. Nem fűződik érdek az olyan intézkedések Bíróság általi felülvizsgálatának korlátozásához, amelyek valójában a tagállamok közötti kereskedelemnek komoly akadályát képezhetik.⁵⁰ A Bíróság által a Dassonville- és „Cassis de Dijon”-ügyekben hozott ítéletekben meghatározott „klasszikus elemzési minta” szerinti bírósági felülvizsgálat teljesen kielégítő, és a főtanácsnok nem lát okot az attól való eltérésre.⁵¹ Ez az elemzési minta nem csak azt teszi lehetővé, hogy a Bíróság ellenőrizze, hogy a tagállamok betartják-e a Szerződés rendelkezéseit, hanem ez utóbbiak számára meghagyja a szükséges mozgásteret jogos érdekeik védelmére.⁵² Ezt a célt szolgálják a közösségi jogalkotó és a Bíróság – saját ítélkezési gyakorlatában – megállapított kivételek az áruk szabad mozgásának elve alól annak elkerülése érdekében, hogy a kereskedelem liberalizálása más egyéb közérdekű célokat hátrányosan érintsen.⁵³ Ezek a kivételek Az EUMSZ 36. cikk szerinti igazolások és a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kimunkált „közérdeken alapuló kényszerítő indokok”.

Ez az elemzési minta másfelől biztosítja a Bíróság számára a tagállamok által elfogadott különféle intézkedések bírósági felülvizsgálatának lehetőségét.⁵⁴ Ezáltal lehet biztosított, hogy a tagállamok figyelembe vegyék azt, hogy az általuk elfogadott szabályok milyen mértékben érinthetik az áruk szabad mozgását, vagy milyen mértékben teszik lehetővé a piaci szereplők számára az alapszabadságok élvezetét. Azt is el kell kerülni, hogy a nemzeti bíróságok az e rendelkezésben előírt tiltás alól túl sok intézkedést zárjanak ki. Így tehát a korlátozás fogalmát tágan kell értelmezni.

Ugyanakkor a bírósági felülvizsgálatnak korlátozottnak kell lennie, mivel nem az a Bíróság feladata, hogy szisztematikusan megkérdőjelezze a tagállamok által hozható intézkedéseket. Az arányosság vizsgálata teszi tehát lehetővé a Bíróság számára, hogy egyensúlyt teremtsen a belső piac kiépítésére irányuló törekvések és a tagállamok jogos érdekeinek védelme között.⁵⁵ Ennek fényében a főtanácsnok nem tartja indokoltnak az eddig alkalmazott elemzési minta elvetését egy olyan megol-

⁴⁹ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 91. pont

⁵⁰ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 92. pont

⁵¹ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 93. pont

⁵² Yves Bot főtanácsnok indítványa, 94. pont

⁵³ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 95. pont A C-240/83. sz. ADBHU-ügyben 1985. február 7-én hozott ítéletben (EBHT 1985., 531. o.) a Bíróság már elismerte, hogy „a kereskedelem szabadságának elve nem tekinthető korlátlannak, ugyanis az a Közösség által elérni kívánt közérdekű célokkal igazolt korlátozásoknak vethető alá, amennyiben nem veszélyeztetik ezen jogok lényegét” (12. pont)

⁵⁴ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 99. pont

⁵⁵ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 101. pont

dás érdekében, amely végül is részben megfosztaná tartalmától a Szerződés egyik kulcsfontosságú rendelkezését.⁵⁶

3. A Keck ügyben hozott ítéletet nem lehet kiterjeszteni sem a valamely termék használatát tiltó szabályozásra, sem annak használati módozatait rögzítő szabályozásra.⁵⁷ A valamely termék használatát teljes mértékben tiltó szabályozás következményeként a terméknek a fogyasztó számára semmilyen haszna sincs, így az áruk szabad mozgása korlátozott. Ez a szabályozás még akkor is akadályozza ez utóbbiak piacra jutását, ha egyformán kell alkalmazni a nemzeti termékekre és az importált termékekre. Ez nyilvánvalóan korlátozásnak minősül, és így elkerülhetetlen az EUMSZ 34. cikk szerinti vizsgálat.⁵⁸

Érvelésében a főtanácsnok is elkülöníti egymástól a használati tilalmakat és korlátozásokat, illetve az előbbieket esetén elismeri a nyilvánvaló korlátozást és az EUMSZ 34. cikk hatálya alá tartozást. Megítélése szerint ugyanez vonatkozik azokra az intézkedésekre is, amelyek csak valamely termék használati módját szabályozzák, de nem jelentenek abszolút tilalmat. A főtanácsnok gyakorlatilag tagállamok közötti kereskedelmet korlátozó konkrét hatást tartja döntő szempontnak és a piacra jutás kritériumán alapuló eseti vizsgálat elvégzését javasolja.⁵⁹ Megítélése szerint a tagállamoknak csak azokat az intézkedéseket kell igazolniuk, amelyek akadályozzák a tagállamok közötti kereskedelmet. Így lehetővé válik a belső piac hatékony működésével és a tagállamok közhatalmi jogköreinek szükséges tiszteletben tartásával kapcsolatos követelmények közötti megfelelő egyensúly megvalósítása.⁶⁰

Figyelmet érdemel továbbá a Holland Királyság által is hangoztatott érv, mely szerint a Keck-ügyön alapuló ítélkezési gyakorlatnak a termék használati módozataira való kiterjesztése ellen szól, hogy a termék használati módozatai körében mindig felmerülnek kivételek, nevezetesen azok az esetek, amelyekben az intézkedés megfelel ugyan a kivétel kritériumainak, de az súlyos következményekkel járna a tagállamok közötti kereskedelemre nézve.⁶¹ Ezzel az érveléssel a tagállam rámutat, hogy az is komoly veszélyeket rejt magában, ha a használati korlátozásokat minden további nélkül kizárnánk az EUMSZ 34. cikk hatálya alól. Ezzel azt kockáztatnánk, hogy a tagállamközi kereskedelemre jelentős hatást gyakorló intézkedések kikerülnének a Bíróság látóteréből.

Ez azonban nem új jelenség, ez az értékesítési feltételek esetében is reálisan létező probléma. Itt ugyanis fel kell oldani azt az érdekkonfliktust, hogy kockázatvállalás árán bizonyos nem elsősorban kereskedelempolitikai célú intézkedéseket kiemelünk a mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedések köréből egy

⁵⁶ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 102. pont

⁵⁷ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 104. pont

⁵⁸ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 104. pont

⁵⁹ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 107. pont

⁶⁰ Yves Bot főtanácsnok indítványa, 112-113. pontok

⁶¹ C-110/05. sz. Európai Bizottság v. Olasz Köztársaság, 32. pont

olyan kivételt alkalmazva, amely magában hordozza a tagállamközi kereskedelmet jelentősen befolyásoló intézkedések esetleges mentesülését is, vagy ezt a kockázatot nem vállalva szélesebben vonjuk meg azon intézkedések körét, melyeket a tagállami kereskedelmet korlátozónak vélünk. A főtanácsnok véleménye szerint szerencsésebb lenne ezt a típusú intézkedést a Szerződés rendelkezései alapján vizsgálni, mintsem kivonni annak hatálya alól.⁶²

A Bíróság álláspontja

A várakozásokhoz és a nagyszámú, rendkívül heterogén állásponthez képest a Bíróság hozzájárulása a felvetett kérdésekhez meglehetősen szerénynek mondható, a két ítéletben a kérdésnek mindössze néhány bekezdést szentelve, részben hallgatólagosan és a korábbi ítéletre hivatkozással, lakonikus tömörséggel bírálta el a kérdést. A Bíróság megállapítja, hogy a használat tilalma az EUMSZ 34. cikkben foglalt tilalom sérelmét jelenti, elvetette azonban azt a lehetőséget, hogy a tényállás értelmezése útján csökkentse annak hatókörét, ehelyett nyomban a korlátozás igazolhatóságát kezdi vizsgálni, ezzel jelentősen szűkítve illetve elvonva a tagállamok mérlegelési lehetőségét.⁶³

A Bíróság a tagállamok valamely termék használatát korlátozó intézkedéseinek elbírálását továbbra is megtartja saját hatáskörében. Egyértelmű alapokra helyezte ezt a fogalmi rendszert azáltal, hogy elvetette a használati korlátozások eltérő megítélésének lehetőségét, és csupán a korábbi mentesülési rendszer útján való mentesíthetőségük lehetőségét tartotta fenn. Mindkét ügyben megállapította ugyanis, hogy a vitatott tagállami intézkedés mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedés, s mint ilyen az EUMSZ 34. cikkébe ütközik, nem követi azonban egyik főtanácsnok vizsgálatát sem.

A C-110/05. számú ügyben a Bíróság megállapította, hogy nem sérti az EUMSZ 34. cikkből eredő kötelezettségeit az a tagállam, amely a közúti biztonság védelmével kapcsolatos indokok miatt olyan tilalmat ír elő, miszerint nem vontatható segédmotoros kerékpárral, motorkerékpárral, motoros tricikkel, valamint négykeerekű motorkerékpárral a kifejezetten e járművekhez tervezett, más tagállamokban jogszerűen gyártott és forgalmazott pótkocsi. Az ilyen tilalom a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek minősül, amennyiben akadályozza a kifejezetten a motorkerékpárokhoz tervezett pótkocsinak az érintett piacra jutását, mivel e tilalom jelentős hatással van a fogyasztók magatartására, és mivel akadályozza e piacon a kereslet kialakulását az ilyen pótkocsik iránt. Az említett tilalmat azonban a közúti közlekedés biztonsága védelméhez kapcsolódó indokok által igazoltnak kell tekinteni.

⁶² Yves Bot főtanácsnok indítványa, 105. pont

⁶³ Albin-Valentin JUS 2009 Heft 7. 652.

A C-142/05. számú ügyben a Bíróság a használati korlátozások vonatkozásában is megállapítja az EUMSZ 34. cikk sérelmét. A vizek és hajózható vízi utak kijelölésére vonatkozó nemzeti szabályok azzal a hatással járnak, hogy megakadályozzák a motoros vízi sporteszközök használóit abban, hogy e termékeket rendeltetészerűen és megfelelően használják, vagy jelentősen csökkentik használatukat. Az ilyen szabályok azzal a hatással járhatnak, hogy akadályozzák e termékeknek az érintett nemzeti piacra való jutását, és így az EUMSZ 36. cikk szerinti valamely igazolás vagy közérdeken alapuló feltétlenül érvényesítendő követelmények kivételével e szabályokat az EUMSZ 34. cikkben tiltott, a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedéseknek kell tekinteni. A Bíróság hivatkozva a C-110/05. számú ügyben hivatkozott ítéletre továbbra is fenntartja és megerősíti azt a tág értelmezést, amely a tagállamközi kereskedelem mennyiségére hatni képes intézkedések legtágabb körét igyekszik továbbra is Bírósági kontroll alatt tartani. Rögzíti, hogy az EUMSZ 34. cikk értelmében a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedéseknek kell tekinteni valamely tagállam minden olyan intézkedését, amely valamely tagállamban akadályozza a más tagállamokból származó termékek piacra jutását.⁶⁴

A Bíróság megállapította, hogy még abban az esetben is, ha a vitatott nemzeti szabályozásnak sem célja, sem pedig hatása nem az, hogy kedvezőtlenebb bánásmódban részesítse a más tagállamokból származó termékeket, a valamely termék valamely tagállam területén való használatára vonatkozóan előírt korlátozás, a terjedelmétől függően jelentős hatással lehet a fogyasztók magatartására, ezáltal az e terméknek az e tagállamban való piacra jutására.⁶⁵ Ebből következően a Bíróság a mennyiségi korlátozásokkal kapcsolatban a Dassoville-ítéletben foglaltak teljesüléséhez elegendőnek látta azt a közvetett hatást, amit a használatra vonatkozó szabályozás a fogyasztó magatartásán keresztül közvetetten gyakorolhat az érintett áru tagállamon belüli értékesíthetőségére.⁶⁶

Az érintett tagállami bíróság feladata lesz annak vizsgálata, hogy egy termék használatára vonatkozó nemzeti szabály azzal a hatással jár-e, hogy megakadályozza vagy jelentősen csökkenti a termék rendeltetészerű és megfelelő használatát, és ezáltal akadályozza-e az adott terméknek az érintett nemzeti piacra való jutását. Amennyiben e kérdésekre a bíróság igenlő választ ad, úgy ezt a szabályt az EUMSZ 36. cikk szerinti valamely igazolás vagy közérdeken alapuló feltétlenül érvényesítendő követelmények kivételével az EUMSZ 34. cikke által tiltott, a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek kell tekinteni.⁶⁷ Ezt követően a Bíróság gyakorlatilag már csak az adott tagállami intézkedés alkalmasságát és arányosságát vizsgálja.

⁶⁴ C-142/05. sz. Mickelsson és Roos ügyben hozott ítélet 24. pontja

⁶⁵ C-142/05. sz. Mickelsson és Roos ügyben hozott ítélet 56. pontja

⁶⁶ C-142/05. sz. Mickelsson és Roos ügyben hozott ítélet 57. pontja

⁶⁷ C-142/05. sz. Mickelsson és Roos ügyben hozott ítélet 28. pontja

Úgy tűnik, hogy a Bíróság hajlandóságot mutat a kevésbé korlátozó intézkedések mintegy kompenzációként történő enyhébb megítélésére a mentesíthetőség vizsgálatánál, ami elfogadhatatlan, mert éppen azt a bizonytalanságot vinné a rendszerbe, amit a kategória elutasításával el kívántak kerülni. A mentesítésnél hagyott nagyobb mozgástér önmagában nem elegendő ennek a problémának a megoldására, hanem sokkal inkább az ítélezési gyakorlat bizonytalansághoz és kiszámíthatatlansághoz vezet.⁶⁸

⁶⁸ Albin-Valentin *JUS* 2009 Heft 7. 654.